

Олеся Тоцька

МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки до практичних занять

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

Олеся Тоцька

МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки до практичних занять

Електронне видання

Луцьк
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
2023

УДК 339.722.025.2(07)

Т 63

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки

(Протокол № 10 від 21.06.2023 року).

Рецензенти:

Шишкіна О. В. – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Національного університету «Чернігівська політехніка»;

Павлова О. М. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Тоцька О. Л.

Т 63 Міжнародні валютно-фінансові відносини [Електронне видання]: метод. вказівки до практич. занять. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 52 с.

Наведено структуру освітнього компонента «Міжнародні валютно-фінансові відносини», теми та методичні рекомендації до практичних занять і список рекомендованої літератури. Видання призначене для практичних занять.

Рекомендовано студентам першого курсу бакалаврату, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми Фінанси і кредит; третього курсу бакалаврату, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

УДК 339.722.025.2(07)

© Тоцька О. Л., 2023

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023

ЗМІСТ

Вступ	4
Структура навчальної дисципліни	7
Теми та методичні рекомендації до практичних занять	12
<i>Тема 1.</i> Система міжнародних валютно-фінансових відносин	12
<i>Тема 2.</i> Глобалізація світового фінансового середовища	15
<i>Тема 3.</i> Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин	18
<i>Тема 4.</i> Світова валютно-фінансова система й етапи її еволюції	21
<i>Тема 5.</i> Міжнародні розрахунки та їх засади	23
<i>Тема 6.</i> Платіжний баланс	28
<i>Тема 7.</i> Світовий фінансовий ринок і його структура	32
<i>Тема 8.</i> Валютні ринки та валютні операції	34
<i>Тема 9.</i> Міжнародний кредитний ринок і технології кредитування	38
<i>Тема 10.</i> Ринок міжнародних інвестицій	41
<i>Тема 11.</i> Фінанси транснаціональних корпорацій	44
Вимоги до оформлення тексту	46
Зразок оформлення тестових питань	47
Зразок оформлення кросворду	48
Рекомендована література	49

ВСТУП

Мета освітнього компонента «Міжнародні валютно-фінансові відносини» – вивчення сутності міжнародних валютно-фінансових відносин як об'єкту дослідження та набуття компетентностей щодо аналізу платіжного балансу України і документів, що використовуються в міжнародних розрахунках.

Основними *завданнями* вивчення освітнього компонента є ознайомити здобувачів освіти з особливостями міжнародних валютно-фінансових відносин; структурою світового фінансового ринку; виробити поглиблені практичні навички проведення вертикального та горизонтального аналізу платіжного балансу України.

Компетентності, яких здобувач освіти набуде в результаті вивчення освітнього компонента:

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійна програма (ОПП) Фінанси і кредит
Інтегральна компетентність (ИИТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати

ПР2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК19. Здатність встановлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із суб'єктами зовнішнього середовища. Здатність захищати інтереси підприємства в системі торговельного бізнесу.

Програмні результати

ПРН1. Володіти фундаментальними знаннями щодо економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності.

ПРН11. Забезпечувати встановлення ефективних контактів з діловими партнерами. Самостійно здійснювати пошук та аналіз різноманітних джерел інформації для прийняття управлінських рішень.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування,
ОПП Фінанси і кредит
Денна форма навчання**

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Формування фінансових потоків в умовах глобалізації						
Тема 1. Система міжнародних валютно-фінансових відносин	11	2	2	6	1	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища	10,5	2	2	6	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин	10,5	2	2	6	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 1	32	6	6	18	2	7,5 балів
Змістовий модуль 2. Світова валютно-фінансова система						
Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції	10	2	2	5	1	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 5. Міжнародні розрахунки та їх засади	13,5	4	4	5	0,5	РЗ, Р / 5 балів
Тема 6. Платіжний баланс	12	2	4	5	1	РЗ, Р / 5 балів
Тема 7. Світовий фінансовий ринок і його структура	9,5	2	2	5	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 8. Валютні ринки та валютні операції	14	4	4	5	1	РЗ, Р / 5 балів
Разом за модулем 2	59	14	16	25	4	20 балів
Змістовий модуль 3. Міжнародні фінанси						
Тема 9. Міжнародний кредитний ринок і технології кредитування	10	2	2	5	1	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 10. Ринок міжнародних інвестицій	9,5	2	2	5	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 11. Фінанси транснаціональних корпорацій	9,5	2	2	5	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 3	29	6	6	15	2	7,5 балів
Конспект						5 балів
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 3						МКР / 20 балів
Всього годин / Балів	120	26	28	58	8	100

*Форма контролю: РЗ – розв'язування задач і кросвордів, тестування, аналіз публікацій, Р – реферат (доповідь, блок новин), МКР – модульна контрольна робота.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Формування фінансових потоків в умовах глобалізації						
Тема 1. Система міжнародних валютно-фінансових відносин	11,5	1	1	7,5	2	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища	11,5	1	1	7,5	2	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин	11,5	1	1	7,5	2	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 1	34,5	3	3	22,5	6	7,5 балів
Змістовий модуль 2. Світова валютно-фінансова система						
Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції	11	1	1	7,5	1,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 5. Міжнародні розрахунки та їх засади	11	1	1	7,5	1,5	РЗ, Р / 5 балів
Тема 6. Платіжний баланс	11	1	1	7,5	1,5	РЗ, Р / 5 балів
Тема 7. Світовий фінансовий ринок і його структура	11	1	1	7,5	1,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 8. Валютні ринки та валютні операції	11	1	1	7,5	1,5	РЗ, Р / 5 балів
Разом за модулем 2	55	5	5	37,5	7,5	20 балів
Змістовий модуль 3. Міжнародні фінанси						
Тема 9. Міжнародний кредитний ринок і технології кредитування	11	1	1	7,5	1,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 10. Ринок міжнародних інвестицій	10	0,5	0,5	7,5	1,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 11. Фінанси транснаціональних корпорацій	9,5	0,5	0,5	7	1,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 3	30,5	2	2	22	4,5	7,5 балів
Конспект						5 балів
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 3						МКР / 20 балів
Всього годин / Балів	120	10	10	82	18	100

**Форма контролю: РЗ – розв'язування задач і кросвордів, тестування, аналіз публікацій, Р – реферат (доповідь, блок новин), МКР – модульна контрольна робота.*

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Денна форма навчання

Назви тем	Формування компетентностей і програмних результатів навчання			Кількість годин						*Форма контролю / Бали
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	у тому числі					
					лек.	практ.	лабор.	сам. роб.	конс.	
Змістовий модуль 1. Формування фінансових потоків в умовах глобалізації										
Тема 1. Система міжнародних валютно-фінансових відносин	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11,5	2	2	2	5	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11,5	2	2	2	5	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	10,5	2	2	2	4	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 1				33,5	6	6	6	14	1,5	7,5 балів
Змістовий модуль 2. Світова валютно-фінансова система										
Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	12	2	4	1	4	1	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 5. Міжнародні розрахунки та їх засади	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11,5	2	4	1	4	0,5	РЗ, Р / 5 балів
Тема 6. Платіжний баланс	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11,5	2	4	1	4	0,5	РЗ, Р / 5 балів
Тема 7. Світовий фінансовий ринок і його структура	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11	2	4	0,5	4	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 8. Валютні ринки та валютні операції	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	9	2	2	0,5	4	0,5	РЗ, Р / 5 балів
Разом за модулем 2				55	10	18	4	20	3	20 балів

Змістовий модуль 3. Міжнародні фінанси										
Тема 9. Міжнародний кредитний ринок і технології кредитування	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	10,5	2	2	2	4	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 10. Ринок міжнародних інвестицій	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	10,5	2	2	2	4	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 11. Фінанси транснаціональних корпорацій	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	10,5	2	2	2	4	0,5	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 3				31,5	6	6	6	12	1,5	7,5 балів
Конспект										5 балів
Види підсумкових робіт										60
Модульна контрольна робота 1										МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 2										МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 3										МКР / 20 балів
Всього годин / Балів				120	22	30	16	46	6	100

**Форма контролю: РЗ – розв'язування задач і кросвордів, тестування, аналіз публікацій, Р – реферат (доповідь, блок новин), МКР – модульна контрольна робота.*

Заочна форма навчання

Назви тем	Формування компетентностей і програмних результатів навчання			Кількість годин					*Форма контролю / Бали	
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	у тому числі					
					лек.	практ.	сам. роб.	конс.		
Змістовий модуль 1. Формування фінансових потоків в умовах глобалізації										
Тема 1. Система міжнародних валютно-фінансових відносин	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11	1	1	7	2	РЗ, Р / 2,5 бали	
Тема 2. Глобалізація світового фінансового середовища	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	10	1	1	7	1	РЗ, Р / 2,5 бали	
Тема 3. Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	10	1	1	7	1	РЗ, Р / 2,5 бали	
Разом за модулем 1				31	3	3	21	4	7,5 балів	
Змістовий модуль 2. Світова валютно-фінансова система										
Тема 4. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	12	1	1	8	2	РЗ, Р / 2,5 бали	
Тема 5. Міжнародні	ЗК3,	ФК9,	ПРН1,	12	1	1	8	2	РЗ, Р /	

розрахунки та їх засади	ЗК6	ФК19	ПРН11						5 балів
Тема 6. Платіжний баланс	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	12	1	1	8	2	РЗ, Р / 5 балів
Тема 7. Світовий фінансовий ринок і його структура	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	12	1	1	8	2	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 8. Валютні ринки та валютні операції	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	12	1	1	8	2	РЗ, Р / 5 балів
Разом за модулем 2				60	5	5	40	10	20 балів
Змістовий модуль 3. Міжнародні фінанси									
Тема 9. Міжнародний кредитний ринок і технології кредитування	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	11	1	1	7	2	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 10. Ринок міжнародних інвестицій	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	9	0,5	0,5	7	1	РЗ, Р / 2,5 бали
Тема 11. Фінанси транснаціональних корпорацій	ЗК3, ЗК6	ФК9, ФК19	ПРН1, ПРН11	9	0,5	0,5	7	1	РЗ, Р / 2,5 бали
Разом за модулем 3				29	2	2	21	4	7,5 балів
Конспект									5 балів
Види підсумкових робіт									60
Модульна контрольна робота 1									МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 2									МКР / 20 балів
Модульна контрольна робота 3									МКР / 20 балів
Всього годин / Балів				120	10	10	82	18	100

**Форма контролю: РЗ – розв’язування задач і кросвордів, тестування, аналіз публікацій, Р – реферат (доповідь, блок новин), МКР – модульна контрольна робота.*

ТЕМИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

Тема: Система міжнародних валютно-фінансових відносин.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Сутність і передумови виникнення міжнародних валютно-фінансових відносин.
2. Міжнародні валютно-фінансові відносини як економічна категорія.
3. Форми та особливості міжнародних валютно-фінансових відносин.
4. Міжнародна фінансова система.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:
 - особливості міжнародних валютно-фінансових відносин України та однієї з країн Європейського Союзу (на вибір);
 - характеристика діяльності однієї міжнародної фінансової організації (на вибір).
2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.
3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).
4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. Скільки стадій виділяють у русі інвалютних потоків?
 - а) 2;
 - б) 3;
 - в) 4;
 - г) 5.

2. Характеристикою якого елемента світових фінансів є національні, резервні та колективні валюти?
 - а) міжнародні розрахунки;
 - б) міжнародні фінансові ринки;
 - в) світова валютна система;
 - г) фінанси міжнародних організацій.

3. Характеристикою якого елемента світових фінансів є система взаємопов'язаних і взаємозалежних інвалютних ринків?
 - а) міжнародне оподаткування;
 - б) міжнародні розрахунки;
 - в) фінанси ТНК;
 - г) міжнародні фінансові ринки.

4. Характеристикою якого елемента світових фінансів є валютне обслуговування руху товарів, робіт, послуг, факторів виробництва; платіжні баланси країн світу?
 - а) фінанси ТНК;
 - б) міжнародні розрахунки;
 - в) світова валютна система;
 - г) фінанси міжнародних організацій.

5. Характеристикою якого елемента світових фінансів є система взаємоузгодження національних податкових режимів, мобілізація фондів грошових коштів?
 - а) міжнародні фінансові ринки;
 - б) фінанси ТНК;
 - в) фінанси міжнародних організацій;
 - г) міжнародне оподаткування.

6. Характеристикою якого елемента світових фінансів є система фінансового менеджменту ТНК?

- а) фінанси ТНК;
- б) фінанси міжнародних організацій;
- в) світова валютна система;
- г) міжнародні розрахунки.

7. Характеристикою якого елемента світових фінансів є формування бюджетів і цільових фондів міжнародних організацій за рахунок внесків країн учасниць та їх використання?

- а) міжнародне оподаткування;
- б) фінанси міжнародних організацій;
- в) фінанси ТНК;
- г) міжнародні розрахунки.

Практичне заняття 2

Тема: Глобалізація світового фінансового середовища.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Сутність, причини та стан глобалізації світового фінансового середовища.

2. Кризи як природний стан економіки. Причини та наслідки світових криз.

3. Економічні та фінансові кризи: сутність і функціональна детермінованість.

4. Механізми виникнення та канали поширення валютних криз.

5. Класифікація теоретичних моделей валютних криз.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

– характеристика діяльності одного з міжнародних фінансових центрів (на вибір);

– характеристика економічної/фінансової кризи в одній з країн світу (на вибір);

– характеристика однієї світової економічної/фінансової кризи (на вибір).

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. За якою ознакою валютні кризи поділяються на помірні та гострі?

- а) причини виникнення;
- б) глибина;
- в) гострота;
- г) рівень охоплення.

2. За якою ознакою валютні кризи поділяються на дійсні та псевдо?

- а) тривалість;
- б) пов'язаність з економічними кризами;
- в) переважна форма прояву;
- г) глибина.

3. За якою ознакою валютні кризи поділяються на короткі та тривалі?

- а) рівень охоплення;
- б) гострота;
- в) тривалість;
- г) глибина.

4. За якою ознакою валютні кризи поділяються на циклічні та специфічні?

- а) тривалість;
- б) пов'язаність з банківськими кризами;
- в) причини виникнення;
- г) пов'язаність з економічними кризами.

5. За якою ознакою валютні кризи поділяються на всеосяжні крахи, валютні та процентні?

- а) гострота;
- б) причини виникнення;
- в) переважна форма прояву;
- г) глибина.

6. За якою ознакою валютні кризи поділяються на пов'язані; не пов'язані?

- а) швидкість відновлення економічного зростання;

- б) пов'язаність з банківськими кризами;
- в) пов'язаність з економічними кризами;
- г) причини виникнення.

7. За якою ознакою валютні кризи поділяються на: на рівні країни; регіональні; світові?

- а) причини виникнення;
- б) переважна форма прояву;
- в) рівень охоплення;
- г) швидкість відновлення економічного зростання.

Практичне заняття 3

Тема: Заборгованість у системі міжнародних валютно-фінансових відносин.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Мобільність міжнародних потоків позичкового капіталу та формування зовнішньої заборгованості в системі міжнародних фінансів.

2. Зовнішня заборгованість: сутність, причини виникнення та соціально-економічні фактори формування.

3. Критерії оцінки зовнішньої боргової залежності держави.

4. Механізм і методи реструктуризації зовнішньої заборгованості.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

– особливості міжнародних валютно-фінансових відносин України та однієї з країн Північної Америки (на вибір);

– характеристика зовнішнього боргу України;

– характеристика зовнішньої заборгованості однієї з країн світу (на вибір).

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. Як називається грошова сума, що взята в позику на термін на певних умовах і підлягає поверненню?

- а) платоспроможність;
- б) заборгованість;
- в) борг;
- г) загальна платоспроможність.

2. Як називається сума приростів чистої заборгованості за минулі періоди плюс початковий стан заборгованості?

- а) заборгованість;
- б) борг;
- в) платоспроможність;
- г) загальна платоспроможність.

3. Яке поняття включає в себе зовнішній державний борг; зовнішній борг, гарантований державою; зовнішній приватний, не гарантований державою, борг?

- а) сукупний державний борг;
- б) сукупний борг держави;
- в) зовнішній борг держави;
- г) зовнішній державний борг.

4. Як називається здатність країни-боржника залучати іноземні позичкові ресурси й обслуговувати свій зовнішній борг?

- а) загальна кредитоспроможність;
- б) кредитоспроможність;
- в) платоспроможність;
- г) загальна платоспроможність.

5. Який стан передбачає наявність у країни в даний момент чи період часу певної суми коштів чи міжнародних платіжних засобів, достатньої для погашення поточних зовнішніх боргових зобов'язань?

- а) ліквідності;
- б) загальної платоспроможності;
- в) кредитоспроможності;
- г) загальної ліквідності.

6. Як називається прийняття за згодою боржників і кредиторів заходів, спрямованих на підтримку платоспроможності боржників у середньо- та довгостроковій перспективі?

- а) списання боргу;
- б) реструктуризація боргу;
- в) пролонгація боргу;
- г) викуп боргу.

Практичне заняття 4

Тема: Світова валютно-фінансова система й етапи її еволюції.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Світова валютно-фінансова система як форма організації міжнародних валютно-фінансових відносин.
2. Типологія валютних систем.
3. Світова валютна система та її елементи.
4. Еволюція світової валютно-фінансової системи.
5. Валютна інтеграція й оптимальні валютні зони.
6. Становлення Європейської валютної системи.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

- особливості міжнародних валютно-фінансових відносин України та однієї з країн Південної Америки (на вибір);
- характеристика спеціальних прав запозичення (СПЗ);
- характеристика європейської грошової одиниці єкю;
- характеристика валюти євро;
- характеристика казначейських білетів України;
- класифікація платіжних документів;
- класифікація цінних паперів.

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. Яка валютна система є системою золотомонетного стандарту?
 - а) Ямайська;
 - б) Бреттон-Вудська;
 - в) Генуезька;
 - г) Паризька.

2. Яка валютна система є системою золото-девiзного стандарту?
 - а) Ямайська;
 - б) Берлінська;
 - в) Генуезька;
 - г) Бреттон-Вудська.

3. Яка валютна система є системою золотовалютного стандарту?
 - а) Лондонська;
 - б) Бреттон-Вудська;
 - в) Генуезька;
 - г) Ямайська.

4. Яка валютна система скасувала золотий вміст валют?
 - а) Ямайська;
 - б) Паризька;
 - в) Лондонська;
 - г) Генуезька.

Практичне заняття 5.1

Тема: Міжнародні розрахунки та їх засади.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Сутність і особливості міжнародних торговельних розрахунків.
2. Засоби здійснення міжнародних платежів.
3. Специфіка банківського кредитування зовнішньоекономічної діяльності.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

- особливості міжнародних валютно-фінансових відносин України та однієї з країн Азії (на вибір);
- принципи кредитування зовнішньої торгівлі;
- фінансування зовнішньоторговельних операцій на основі факторингу;
- кредитування зовнішньоекономічних операцій у формі форфейтингу;
- проектне фінансування як вид банківського кредитування експорту;
- лізинг як вид банківського кредитування імпорту.

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. Який вид векселів виставляється банками один на одного та використовується як знаряддя міжбанківського кредиту?

- а) товарний;
- б) «дружній»;
- в) банківський;
- г) фінансовий.

2. Які види векселів видаються один одному приватними особами для обліку цих векселів у банку або для штучного збільшення пасиву неспроможного боржника у разі загрози банкрутства?

- а) фінансові;
- б) банківські;
- в) «дружні»;
- г) товарні.

3. У якому виді індосаменту індосант зазначає конкретну особу, якій передається право одержання коштів за векселем?

- а) безобіговому;
- б) іменному;
- в) ордерному;
- г) пред'явницькому.

4. За якого виду індосаменту право на одержання платежу має особа, зазначена у векселі, чи «за його наказом»?

- а) ордерного;
- б) іменного;
- в) передоручного;
- г) безобігового.

Практичне заняття 5.2

Тема: Міжнародні розрахунки та їх засади.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Сутність і особливості міжнародних торговельних розрахунків.
2. Засоби здійснення міжнародних платежів.
3. Специфіка банківського кредитування зовнішньоекономічної діяльності.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Провести АВС-аналіз зовнішньої торгівлі України товарами (табл. 5.1) за 2021 р. із 10 країнами світу (на вибір). Дані доступні на сайті Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>): Статистична інформація → Зовнішньоекономічна діяльність → Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами → 2021.

Таблиця 5.1

**АВС-аналіз зовнішньої торгівлі України товарами за 2021 р.,
тис. дол. США**

№ з/п	Країна світу	Зовнішня торгівля товарами, тис. дол. США	Частка країни в заг. кількості, %	Накопичена частка країни в заг. кількості, %	Група АВС
<i>Експорт</i>					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
Разом					
<i>Імпорт</i>					
1					
2					
3					

4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
Разом					

2. Провести АВС-аналіз зовнішньої торгівлі України послугами (табл. 5.2) за 2021 р. з 10 країнами світу (на вибір). Дані доступні на сайті Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>): Статистична інформація → Зовнішньоекономічна діяльність → Географічна структура зовнішньої торгівлі послугами → 2021.

Таблиця 5.2

**АВС-аналіз зовнішньої торгівлі України послугами за 2021 р.,
тис. дол. США**

№ з/п	Країна світу	Зовнішня торгівля послугами, тис. дол. США	Частка країни в заг. кількості, %	Накопичена частка країни в заг. кількості, %	Група АВС
<i>Експорт</i>					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
Разом					
<i>Імпорт</i>					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
Разом					

Методичні вказівки до виконання практичних завдань:

Розрахунки провести для експорту й імпорту в такому порядку:

- заповнити таблицю даними, розташувавши 10 країн у порядку спаду сум експорту/імпорту товарів/послуг;
- вирахувати загальну суму експорту/імпорту товарів/послуг для цих країн;
- розрахувати частки для кожної країни в загальній сумі експорту/імпорту;
- вирахувати загальну суму часток (має=100);
- розрахувати накопичені частки (навпроти першої країни – частка цієї країни; навпроти другої – сума часток двох перших країн; навпроти третьої – сума часток трьох перших країн і т. д.);
- визначити групу АВС для кожної країни (А – якщо накопичена частка <80; В – якщо накопичена частка <95; С – для решти країн).

Практичне заняття 6.1

Тема: Платіжний баланс.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Сутність і призначення платіжного балансу.
2. Принципи побудови платіжного балансу.
3. Структура платіжного балансу.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

– особливості міжнародних валютно-фінансових відносин України та однієї з країн Африки (на вибір);

– аналіз платіжного балансу однієї з країн світу.

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. За яким принципом складається платіжний баланс?

- а) фірмового рахунка;
- б) іменного рахунка;
- в) потрійного рахунка;
- г) подвійного рахунка.

2. На якому рахунку фіксується експорт товарів у платіжному балансі?

- а) нульовому;
- б) дебетовому;
- в) кредитовому;
- г) товарному.

3. На якому рахунку фіксується імпорт товарів у платіжному балансі?

- а) товарному;
- б) дебетовому;
- в) нульовому;
- г) кредитовому.

4. Який принцип побудови платіжного балансу передбачає, що при побудові платіжного балансу теоретична вартість усіх зовнішніх активів і зобов'язань повинна оцінюватися у ринкових цінах, що діють на момент реєстрації?

- а) вартісної оцінки;
- б) загальної одиниці обліку;
- в) відображення потоків;
- г) резидентства.

Практичне заняття 6.2

Тема: Платіжний баланс.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Сутність і призначення платіжного балансу.
2. Принципи побудови платіжного балансу.
3. Структура платіжного балансу.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Провести структурний аналіз платіжного балансу України за один рік (на вибір). Дані доступні за посиланням: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/balance/>.

2. Провести аналіз динаміки платіжного балансу України за два різні роки (на вибір) на основі показників абсолютних відхилень. Дані доступні за посиланням: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/balance/>.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: структурний аналіз провести в такому порядку:

– розрахувати загальну суму надходжень (експорт товарів + експорт послуг + надходження (баланс первинних доходів) + надходження (баланс вторинних доходів) + рахунок операцій з капіталом + прями інвестиції:пасиви + портфельні інвестиції:пасиви + інші інвестиції:пасиви + помилки та упущення);

– розрахувати частку кожного виду надходжень у загальній сумі надходжень;

– розрахувати загальну суму платежів (імпорт товарів + імпорт послуг + виплати (баланс первинних доходів) + виплати (баланс вторинних доходів) + прями інвестиції:активи + портфельні інвестиції:активи + інші інвестиції:активи);

– розрахувати частку кожного виду платежів у загальній сумі платежів;

– визначити трьох лідерів і трьох аутсайдерів серед показників надходжень і показників платежів.

Аналіз динаміки провести в такому порядку:

– розрахувати абсолютні відхилення (поточний рівень-попередній рівень) для показників надходжень: експорт товарів, експорт послуг, надходження (баланс первинних доходів), надходження (баланс вторинних доходів), рахунок операцій з капіталом, прямі інвестиції:пасиви, портфельні інвестиції:пасиви, інші інвестиції:пасиви, помилки та упушення;

– розрахувати абсолютні відхилення для показників платежів: імпорт товарів, імпорт послуг, виплати (баланс первинних доходів), виплати (баланс вторинних доходів), прямі інвестиції:активи, портфельні інвестиції:активи, інші інвестиції:активи;

– величини відхилень виразити по модулю, тобто без урахування знаків плюс чи мінус перед значенням;

– визначити трьох лідерів і трьох аутсайдерів серед показників абсолютних відхилень надходжень і показників абсолютних відхилень платежів.

Практичне заняття 7

Тема: Світовий фінансовий ринок і його структура.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Поняття та структура світового фінансового ринку.
2. Фінансові ресурси світу та міжнародні фінансові активи.
3. Сутність, функції й особливості міжнародного фінансового ринку.
4. Учасники міжнародного фінансового ринку. Основи фінансового посередництва.
5. Становлення та розвиток міжнародного фінансового ринку.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:
 - характеристика золотовалютних резервів однієї з країн світу;
 - похідні фінансові інструменти (деривативи);
 - характеристика облігацій;
 - характеристика привілейованих акцій;
 - характеристика одного з транснаціональних банків;
 - характеристика інформаційної системи Reuters;
 - характеристика інформаційної системи Bloomberg.
2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.
3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).
4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. До яких макроекономічних факторів відносять рівень розвитку міжнародної валютної системи?

- а) геополітичних;
- б) регіональних;
- в) локальних;
- г) глобальних.

2. До яких макроекономічних факторів відносять рівень розвитку національної фінансової системи?

- а) глобальних;
- б) геополітичних;
- в) локальних;
- г) регіональних.

3. До яких макроекономічних факторів відносять рівень розвитку міжнародних економічних відносин країни?

- а) локальних;
- б) геополітичних;
- в) регіональних;
- г) глобальних.

4. Для якого етапу становлення міжнародного фінансового ринку характерне поширення системних міжнародних страхових операцій?

- а) третього;
- б) четвертого;
- в) другого;
- г) першого.

Практичне заняття 8.1

Тема: Валютні ринки та валютні операції.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Валютний ринок: поняття, функції, учасники та рівні валютних ринків.
2. Еволюційний розвиток та особливості функціонування євrorинку.
3. Валютний курс і валютні операції.
4. Ступінь конвертованості валюти. Врахування конвертованості валюти при здійсненні міжнародних операцій.
5. Регулювання валютних відносин.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:
 - валютні інтервенції;
 - вільно конвертовані валюти;
 - частково конвертовані валюти;
 - неконвертовані валюти.
2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.
3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).
4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. На якому рівні міжнародного валютного ринку відбуваються операції на національному ринку, коли банк-дилер безпосередньо взаємодіє з клієнтами?

- а) міжнародна торгівля;
- б) оптова торгівля;
- в) оптова міжбанківська торгівля;
- г) роздрібна торгівля.

2. На якому рівні міжнародного валютного ринку відбуваються операції на національному ринку, коли взаємодіють два банки-дилери через посередництво валютного брокера?

- а) міжнародна торгівля;
- б) оптова торгівля;
- в) оптова міжбанківська торгівля;
- г) роздрібна торгівля.

3. На якому рівні міжнародного валютного ринку відбуваються операції між двома та більше національними ринками, коли банки-дилери різних країн взаємодіють один з одним?

- а) оптова міжбанківська торгівля;
- б) міжнародна торгівля;
- в) роздрібна торгівля;
- г) оптова торгівля.

4. Як називається режим, за якого курси змінюються під впливом попиту та пропозиції на ринку?

- а) плаваючі валютні курси;
- б) компромісні валютні курси;
- в) змішані валютні курси;
- г) негнучкі валютні курси.

Практичне заняття 9

Тема: Міжнародний кредитний ринок і технології кредитування.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Економічна сутність міжнародного кредитного ринку.
2. Форми міжнародного кредиту.
3. Структура сучасного ринку позичкових капіталів.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

- бланковий кредит;
- комерційні (фірмові) кредити;
- вексельний кредит;
- кредит за відкритим рахунком;
- банківське кредитування експорту й імпорту;
- акцептний кредит;
- міжнародний консорціальний, або синдикований кредит.

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. Який вид кредиту є важливою умовою високоприбуткових спекулятивних угод на міжнародному фінансовому та грошовому ринках?

- а) безстроковий;

- б) довгостроковий;
- в) середньостроковий;
- г) короткостроковий.

2. Який вид кредиту супроводжує поставки споживчих товарів тривалого користування?

- а) короткостроковий;
- б) безстроковий;
- в) середньостроковий;
- г) довгостроковий.

3. Який вид кредиту використовується для інвестування в основні засоби виробництва?

- а) короткостроковий;
- б) довгостроковий;
- в) безстроковий;
- г) середньостроковий.

4. За якою ознакою міжнародні кредити поділяють на комерційні, фінансові, «проміжні»?

- а) за призначенням;
- б) з огляду на забезпечення;
- в) залежно від того, хто виступає кредитором;
- г) з точки зору техніки надання.

5. За якою ознакою міжнародні кредити поділяють на фінансові (готівкові), акцептні, депозитні сертифікати?

- а) залежно від того, хто виступає кредитором;
- б) з огляду на забезпечення;
- в) за призначенням;
- г) з точки зору техніки надання.

6. За якою ознакою міжнародні кредити поділяють на приватні, урядові, змішані, міждержавні?

- а) з огляду на забезпечення;
- б) з точки зору техніки надання;
- в) залежно від того, хто виступає кредитором;
- г) за призначенням.

7. За якою ознакою міжнародні кредити поділяють на забезпечені та бланкові?

- а) за призначенням;
- б) з огляду на забезпечення;
- в) з точки зору техніки надання;
- г) залежно від того, хто виступає кредитором.

Практичне заняття 10

Тема: Ринок міжнародних інвестицій.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Міжнародна міграція капіталу як передумова розвитку ринку міжнародних інвестицій.
2. Класифікація міжнародних інвестицій.
3. Міжнародна інвестиційна діяльність.
4. Механізм функціонування ринку міжнародних інвестицій.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

- характеристика прямих іноземних інвестицій в Україну з однієї країни світу (на вибір);
- характеристика портфельних іноземних інвестицій в Україну з однієї країни світу (на вибір).

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. Як називаються вкладення іноземних інвесторів, які дають їм право контролю й участі в управлінні діяльністю підприємства, комерційної організації на території іншої держави?

- а) прямі іноземні інвестиції;
- б) портфельні іноземні інвестиції;

- в) боргові іноземні інвестиції;
- г) непрямі іноземні інвестиції.

2. Як називаються вкладення іноземних інвесторів у закордонні цінні папери з метою отримання або збільшення доходу у формі дивідендів?

- а) боргові іноземні інвестиції;
- б) непрямі іноземні інвестиції;
- в) прямі іноземні інвестиції;
- г) портфельні іноземні інвестиції.

3. Зі скількох фаз складається інвестиційний процес?

- а) 4;
- б) 3;
- в) 2;
- г) 5.

4. Яка форма інвестиційного вилучення використовується, якщо на території держав, що інвестуються, виникає ситуація, пов'язана з дефіцитом фінансових ресурсів?

- а) змішана;
- б) процентна;
- в) дивідендна;
- г) продуктна.

5. Яка форма інвестиційного вилучення використовується, коли інвестори одержують право на отримання своєї частки попереднього доходу від підприємницької діяльності в натуральному вираженні?

- а) продуктна;
- б) дивідендна;
- в) процентна;
- г) змішана.

6. З якої точки зору інвестиційний ринок розглядається як форма взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності, що втілюють інвестиційний попит та інвестиційну пропозицію?

- а) управлінської;
- б) фінансової;
- в) організаційної;
- г) економічної.

7. З якої точки зору ринок міжнародних інвестицій може бути представлений як біржовий і позабіржовий?

- а) економічної;
- б) фінансової;
- в) організаційної;
- г) управлінської.

Практичне заняття 11

Тема: Фінанси транснаціональних корпорацій.

Мета: набуття здатностей до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; проведення досліджень на відповідному рівні; розуміння особливостей міжнародних валютно-фінансових відносин.

Питання для обговорення (тестування):

1. Причини виникнення та сутність ТНК.
2. Вплив ТНК на міжнародні валютно-фінансові відносини.
3. ТНК – глобальні інвестори.

Навчальні завдання: виконати одне із запропонованих завдань (на вибір):

1. Підготувати коротку доповідь на три-п'ять хвилин із висновком і зазначенням джерел на одну з поданих нижче тем:

– характеристика діяльності однієї транснаціональної корпорації (на вибір);

– Greenfield-проекти.

2. Підготувати блок новин України та/або світу щодо міжнародних валютно-фінансових відносин із зазначенням джерел.

3. Підготувати п'ять тестових питань до теми: три першого рівня (одна правильна відповідь з чотирьох) і два другого рівня (дві-чотири правильні відповіді з чотирьох).

4. Скласти кросворд на п'ять або більше слів до теми з одним ключовим словом.

Методичні вказівки до виконання практичних завдань: обсяг доповіді/блоку новин – одна сторінка формату А4 рукописного або комп'ютерного тексту. Вимоги до оформлення тексту подано на ст. 46. Тестові питання та кросворд оформити згідно зразків на ст. 47–48.

Тестові завдання.

1. На якому етапі розвитку ТНК у видобувному секторі світової економіки було зосереджено 55 % накопичених ПІІ?

- а) 1960–1970 рр.;
- б) до 1913 р.;
- в) 1914–1960 рр.;
- г) 1970-ті рр. – кінець ХХ ст.

2. На якому етапі розвитку ТНК існували горизонтальні картелі, синдикати та трести?

- а) 1914–1960 рр.;
- б) до 1913 р.;
- в) 1960–1970 рр.;
- г) 1970-ті рр. – кінець ХХ ст.

3. На якому етапі розвитку ТНК домінуюче становище на світовому ринку займала американська економіка?

- а) до 1913 р.;
- б) 1970-ті рр. – кінець ХХ ст.;
- в) 1914–1960 рр.;
- г) 1960–1970 рр.

4. На якому етапі розвитку ТНК процеси диверсифікації закордонних виробництв були припинені?

- а) до 1913 р.;
- б) 1914–1960 рр.;
- в) 1970-ті рр. – кінець ХХ ст.;
- г) 1960–1970 рр.

5. Як називається сукупність об'єднаних однією економічною метою різних самостійних підприємств, що знаходяться в різних країнах і керуються єдиним центром?

- а) ТНБ;
- б) ТНК;
- в) ТНТ;
- г) ТНП.

6. Як називається великий банк, який досяг такого рівня міжнародної концентрації та централізації капіталу, що завдяки зрощенню з промисловим капіталом бере реальну участь в економічному розділі світового ринку позичкових капіталів і кредитно-фінансових послуг?

- а) ТНБ;
- б) БТН;
- в) ТНК;
- г) БТК.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ

Поля: ліве, праве, верхнє та нижнє – 1,5 см.

Оформлення тексту: по ширині.

Шрифт – Times New Roman з розміром 14.

Міжрядковий інтервал – 1.

Відступ зліва, відступ справа – 0 см.

Відступ першого рядка (абзацний) – 1,25 см.

Інтервал перед, інтервал після – 0 пт.

Апостроф: ’.

Лапки: «».

Тире: –.

Дефіс: -.

Відсотки: 55 %.

Рік: 2020 р.

Роки: 2015–2020 рр.

Список: починається знаком –, після якого текст з малої букви.

На кожен пункт літератури має бути посилання в тексті у квадратних дужках.

Джерела: оформити згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТЕСТОВИХ ПИТАНЬ**Тестові питання до теми __**

« _____ »
Розробив(ла) – _____

Питання першого рівня

1.
а) ;
б) ;
в) ;
г) .

2.
а) ;
б) ;
в) ;
г) .

3.
а) ;
б) ;
в) ;
г) .

Питання другого рівня

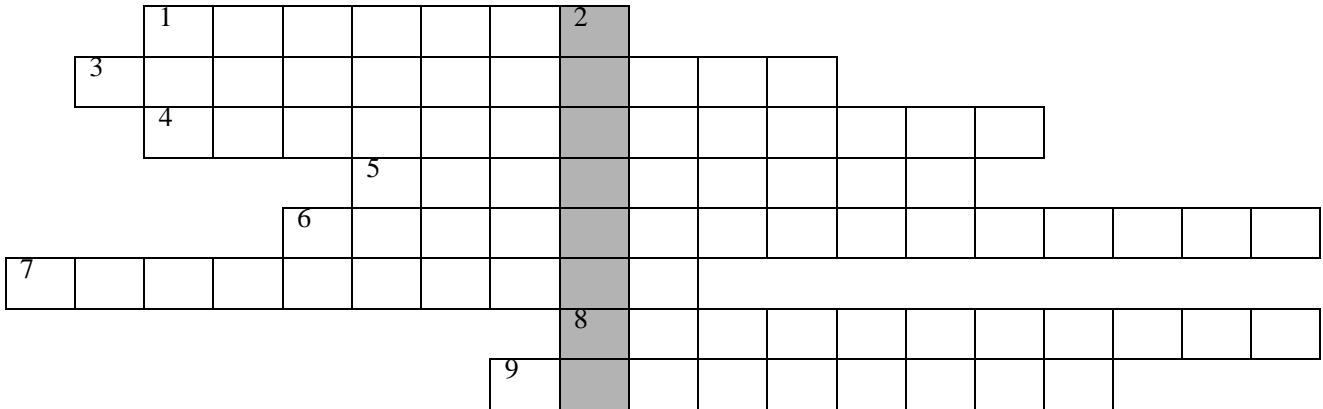
4.
а) ;
б) ;
в) ;
г) .

5.
а) ;
б) ;
в) ;
г) .

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ КРОСВОРДУ

Кросворд до теми __

« _____ »
Розробив(ла) – _____



ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ:

- 1.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ:

- 2.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Васютинська Л. А. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2017. 310 с. URL: [http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9480/1/Міжнародні фінанси.pdf](http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9480/1/Міжнародні_фінанси.pdf).

2. Іноземні інвестиції в Україні: де знайти дані, як читати платіжний баланс, про що говорять останні цифри. *Експертна платформа*: вебсайт. URL: <https://expla.bank.gov.ua/expla/src/files/Publication126.pdf>.

3. Міжнародні валютно-фінансові відносини: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» [Електронний ресурс] / укл.: Величко К. Ю., Тищенко О. О., Печенка О. І. Харків: ХДУХТ, 2019. Ч. 1. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/>.

4. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квіт. 1991 р. № 959-ХІІ (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.

5. Тоцька О. Л. Міжнародні валютно-фінансові відносини [Електронний ресурс] : [електрон. дистанц. курс для студентів] / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Ф-т економіки та управління. – Електрон. дані. – [Луцьк] : ВНУ ім. Лесі Українки, 2022. – Режим доступу: авторизований. – Назва з екрана. – Дистанц. курс в навч. середовищі LMS MOODLE.

6. Тоцька О. Л. Особливості проведення практичних і лабораторних занять з дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові відносини». *Наукові та освітні трансформації в сучасному світі*: зб. матеріалів Всеукр. міждисциплін. наук.-практ. конф., 15 лип. 2021 р. / Наук.-освіт. інновац. центр сусп. трансформацій, м. Чернігів. Суми: ТОВ НВП «Росток А.В.Т.», 2021. С. 302–305. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/19611>.

Додаткова

7. Павліха Н. В., Тоцька О. Л. Моделювання зовнішньоекономічної діяльності України: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 152 с.

8. Тоцька О. Л. АВС-аналіз країн ЄС за обсягом товарообороту з Україною в 2020 році. *Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки*:

матеріали VI Всеукр. наук.-практ. інт.-конф. з міжнар. участю, 17 листоп. 2021 р. Полтава: ПДАУ, 2021. С. 131–133.

9. Тоцька О. АВС-аналіз регіонів України за показниками експорту й імпорту товарів. *Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу*: I Міжнар. наук.-практ. інт.-конф. пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія, 01 лют. 2022 р. Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2022. С. 270–272.

10. Тоцька О. Зовнішня торгівля товарами України з Польщею, Румунією, Словаччиною та Молдовою: аналіз і прогнозування. *Економічний часопис Волинського національного університету ім. Лесі Українки*. 2022. № 2 (30). С. 90–98.

11. Тоцька О. Л. Порівняльна характеристика товарної структури зовнішньої торгівлі України та Волинської області. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: матеріали V Всеукр. наук.-практ. інт.-конф., присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи Дмитра Мусійовича Фесенка, 14–15 квіт. 2022 р. Полтава: Полтавський державний аграрний університет, 2022. С. 424–427.

12. Тоцька О. Регіональні аспекти зовнішньої торгівлі послугами в Україні. *Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу*: I Міжнар. наук.-практ. інт.-конф. пам'яті видатного українського вченого-економіста Сергія Ілліча Юрія, 01 лют. 2022 р. Кам'янець-Подільський: НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2022. С. 384–386.

13. Тоцька О. Структурний аналіз платіжного балансу України за 2021 рік. *Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти*: зб. матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., 24 листоп. 2021 р. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. С. 41.

14. Тоцька О. Л. Фінансові перспективи зовнішньої торгівлі послугами України з країнами Східної Європи. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2022. № 1–2 (80–81). С. 122–133.

15. Totska O. Determination of the probability of favorable trends in the export-import of tourist services of Ukraine with EU countries: financial background. *Scientific Papers. Series «Management, Economic*

Engineering in Agriculture and Rural Development». 2023. Vol. 23, Issue 1. P. 837–844.

16. Totska O. Forecast modeling of foreign trade in agricultural complex products between Ukraine and Romania. *Scientific Papers. Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development»*. 2022. Vol. 22, Issue 3. P. 777–782.

17. Totska O. Forecasting the value of the export of Ukrainian agricultural products based on fuzzy sets. *Scientific Papers. Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development»*. 2022. Vol. 22, Issue 4. P. 751–760.

18. Totska O. The value dimension of Ukrainian exports of grain crops, fats and oils to European Union countries. *Scientific Papers. Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development»*. 2022. Vol. 22, Issue 3. P. 767–770.

19. Totska O. Ukraine and Romania: financial aspects of trade in agricultural products. *Scientific Papers. Series «Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development»*. 2022. Vol. 22, Issue 3. P. 771–776.

Інтернет-ресурси

20. Державна служба статистики України: вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

21. Законодавство України: вебсайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

22. Інституційний репозитарій Волинського національного університету імені Лесі Українки: вебсайт. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/>.

23. Міністерство фінансів України: вебсайт. URL: <https://minfin.com.ua/ua/>.

24. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: вебсайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.

25. Національний банк України: вебсайт. URL: <https://bank.gov.ua/>.

Навчально-методичне видання

Тоцька Олеся Леонтіївна

МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки до практичних занять

Електронне видання

Видається в авторській редакції